

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål T

Ministeren bedes redegøre for, hvilket fagligt grundlag der ligger bag beslutningen fra den 4. december 2021 om trawlforbud i Lillebælt, Storebælt og Langelandsbæltet, ligesom ministeren bedes redegøre for, hvilken dialog der forud for beslutningen har været med fiskeriets organisationer, samt hvilke økonomiske konsekvenser regeringen forventer beslutningen medfører, og hvorvidt og hvordan regeringen vil kompensere berørte fiskere og lokalsamfund med.

Spørgsmålet er stillet af Erling Bonnesen (V) og Torsten Schack Pedersen (V)

TALEPAPIR

Svar

Tak for spørgsmålet.

Den overordnede beslutning om at etablere en trawlfri zone i Bælthavet er en del af den grønne delaftale om finansloven for 2022.

Den trawlfrie zone vil omfatte Lillebælt, Storebælt og Langelandsbæltet.

Lad mig starte med at redegøre for det faglige grundlag bag den politiske beslutning om en trawlfri zone i Bælthavet.

Det faglige grundlag bag den politiske beslutning om en trawlfri zone

Gennem det seneste årti har der været ønsker om at etablere uforstyrrede havområder, som kan være med til at sikre et godt havmiljø og en styrket biodiversitet i havet.

TALEPAPIR

Jeg mener, at sådanne uforstyrrede områder er afgørende for, at der også er ressourcer i havet i fremtiden. Som f.eks. fisk.

Desværre er budskabet fra eksperterne, at det danske havmiljø har det dårligt.

Og trawlfiskeriet er en af de faktorer, der skaber ubalance i havmiljøet.

Forskning viser, at et bundslæbende trawl skader. Havbundens struktur ødelægges, og sårbare bunddyr og planter fjernes, når trawl og andre redskaber slæbes henover havbunden. Resultatet er færre bundlevende dyr og arter på havbunden.

Jeg vil gerne give tre eksempler på forskning, der peger i den retning.

Jeg kan bl.a. henvide til en artikelserie om den biologiske betydning af forstyrrelser af havbunden, som er udgivet af Europa-Kommissionen.

TALEPAPIR

Artikelserien hedder ”*Seafloor damage*” og er fra 2013.

Lad mig også nævne, at Nordisk Ministerråd i 2018 har udgivet en større rapport med flere videnskabelige artikler. Her sammenlignes bl.a. biodiversitet og de afledte effekter af trawlfrie områder i en række nordiske farvande, herunder også i Øresund.

I rapporten – på side 140 – står der om trawlforbuddet i Øresund – og jeg citerer:

”Så selvom trawlforbuddet ikke blev implementeret for at beskytte fiskebestandene, har denne tekniske regulering muliggjort, at der er en levedygtig bestand af torsk, understøttet et betydeligt lokalt garnfiskeri, samt understøttet et økonomisk vigtigt rekreativt fiskeri efter torsk i området.”

Og lad mig endelig henvise til et sammenfattende notat fra 2019 af DTU Aqua. Notatet beskriver bl.a., hvordan forskellige fiskeredskaber påvirker

TALEPAPIR

havbunden. Og der er fokus på effekterne på både kort og lang sigt af disse former for fiskeri i dansk farvand.

Endelig tyder den nyeste forskning på, at der også frigives CO₂ fra havbunden, når der fiskes med bundsløbende redskaber.

Forskningen viser altså, at trawlfiskeri er med til at presse det miljø, hvor fiskene gyder, lever og spiser. Det gælder eksempelvis for torsk.

De danske farvande har det skidt. Det er derfor bydende nødvendigt, at vi gør noget. Af hensyn til biodiversiteten. Men også for at sikre et fiskeri i fremtiden.

Sagen er nemlig, at havmiljøets dårlige tilstand påvirker fiskeriet. Eksempelvis har fiskeriet i Østersøen det historisk dårligt.

TALEPAPIR

Derfor har EU's ministerråd besluttet, at kvoterne i Østersøen i 2022 reduceres for flere kommercielle fiskearter. Vi taler blandt andet om en reduktion på 88 procent af kvoterne for torsk i den vestlige Østersø.

I midten af 1990'erne var gydebiomassen af torsk op til 50.000 tons i den vestlige Østersø. I dag er den under 10.000 tons.

Der er brug for drastiske skridt for at få genoprettet bestanden. Derfor er den danske kvote for torsk i 2022 reduceret til kun 214 tons. Og torsk må nu kun fanges som bifangst.

Vi befinder os i en ny situation, hvor vi er nødt til at gøre tingene anderledes. Og det er årsagen til, at der er truffet en politisk beslutning om en trawlfri zone i Bælthavet.

Denne trawlfri zone vil gøre det muligt at styrke biodiversiteten i de indre danske farvande. Og dermed bidrage til, at vi får et sundere hav.

TALEPAPIR

Tidligere erfaringer med trawlfrie zoner i Danmark viser, at de kan være gavnlige for havmiljøet.

I 1932 blev Øresund beskyttet imod trawlfiskeri. Og i dag kan man se, at biodiversiteten i Øresund er større end i resten af Østersøen.

Det ser man blandt andet ved, at området består af mange forskellige naturtyper. Der ses både store forekomster af ålegræs og muslingebanker, og der er registreret over 155 arter af fisk, herunder både hajer og rokker, på det dybe vand. Desuden ser torskene i Øresund ud til at have det godt.

Man kan derfor have en berettiget forhåbning om, at biodiversiteten kan blive større i Bælthavet med en trawlfri zone.

Lad mig understrege, at det udelukkende er de bundsløbende redskaber, som er i fokus her. Tanken

TALEPAPIR

er, at det fortsat vil være muligt at fiske med skånsomme fiskeredskaber.

De indre farvande er vigtige for fiskebestandene. Eksperter har identificeret Storebælt som et særligt vigtigt levested for fisk i Danmark.

Den sydlige del af Østersøen, inklusiv den dybe rende i Langelandsbæltet, er også vigtige gydeområder for torsken.

Disse områder skal vi passe ekstra godt på i den nuværende situation. Vi skal forbedre gyde- og opvækstforholdene for vores fisk.

Et godt havmiljø er forudsætningen for et stærkt fiskerierhverv.

Dialogen med fiskeriets organisationer

Jeg vil nu vende mig mod den del af spørgsmålet, der handler om dialogen med fiskerierhvervet.

TALEPAPIR

Der er som sagt tale om en politisk beslutning om at etablere en trawlfri zone i Bælthavet. Beslutningen bygger på det faglige grundlag, som jeg allerede har redegjort for.

Jeg erkender, at det ville have været optimalt, hvis der forud for offentliggørelsen af den grønne delaftale om finansloven for 2022 havde været en bredere drøftelse af netop dette forslag om en trawlfri zone.

Men samtidig vil jeg nævne, at emnet jo ikke er helt ukendt.

Der har gennem længere tid været offentlig debat om havmiljøets dårlige tilstand, den dårlige situation for mange af vores kystnære fiskebestande og den svære situation, som hele dansk fiskeri står i. Formålet med den politiske delaftale er netop at adressere noget af dette.

Uanset hvad vi gør, vil vi være i en svær situation. Med delaftalen får fiskerne mulighed for at kickstarte fremtiden med mere skånsomt fiskeri.

TALEPAPIR

I al stilfærdighed vil jeg også bemærke, at der i 2018 blev fremsat et lignende beslutningsforslag, B35, af Enhedslisten, hvor daværende fiskeriminister Eva Kjer Hansen under debatten i Folketinget sagde følgende: ”Vi [Venstre, red.] vil forbyde trawlfiskeri og muslingeskrab der, hvor det giver mening, netop for f.eks. at beskytte stenrev eller beskytte gyde- og opvækstområder”.

Jeg mener, at det giver mening, at vi nu ser på forholdene i Bælthavet igen.

Fødevareministeriet skal nu udarbejde en implementeringsplan. Det vil sige et mere konkret forslag, der skal udmønte beslutningen om den trawlfrie zone.

Der er endnu ikke taget stilling til den nærmere afgrænsning af områderne. Eller til reguleringen af fiskeriet.

Når der skal tages stilling til disse spørgsmål, er det naturligvis helt afgørende at have fiskerierhvervet med på råd.

TALEPAPIR

Jeg ser frem til en frugtbar, konstruktiv og løsningsorienteret dialog med erhvervet. Erhvervet skal naturligvis have mulighed for at byde ind med den vigtige viden, som de har om lokale forhold og fiskene i området.

Jeg ser også frem til samarbejdet med kommuner og andre interessenter, som også kan have vigtig lokalkendskab.

Økonomiske konsekvenser og kompensering

Til sidst vil jeg komme ind på de økonomiske konsekvenser af beslutningen om en trawlfri zone, herunder spørgsmålet om mulig kompensation til de berørte fiskere.

Fødevareministeriet skal nu udarbejde et konkret forslag til en implementeringsplan, hvor de trawlfrie områder afgrænses konkret.

Ministeriet har foreløbigt estimeret et 'worst case scenario' af de erhvervsøkonomiske konsekvenser til ca. 7,5 mio. kr. årligt.

TALEPAPIR

Den endelige beregning af de økonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet må afvente implementeringsplanens nærmere udformning.

Af samme årsag er det også for tidligt at sige noget om en eventuel økonomisk kompensation til de berørte fiskere.

Men jeg vil gerne fremhæve, at det er besluttet, at der kommer en ophugningsordning. Den giver de fiskere, der ikke ser en fremtid i fiskeriet for sig, en mulighed for at komme tørskoet i land.

Tak for ordet.